Annotatie commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat

Van:	Marc van Eck (commissiegriffier)
Telefoon:	06-34 63 91 55
E-mail:	m.vaneck@griffie.rotterdam.nl
Ons kenmerk:	

Aan:	Commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat
Datum :	26 juni 2025
Betreft :	Concept- Voorjaarsnota 2025 en 1e herziening 2025
Vergadering:	2 juli 2025

Doel van de bespreking:
De stukken van de concept-Voorjaarsnota zijn geagendeerd in de commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat (MHEK) om over de voor de commissie relevante onderdelen van de concept-Voorjaarsnota 2025 en de 1e herziening 2025 te adviseren. De Voorjaarsnota is een lijvig document. Met deze annotatie nemen we u met behulp van hyperlinks mee door het document, welke te vinden is op de website https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/voorjaarsnota-2025/.

De Voorjaarsnota is een tussentijds overzicht van de financiën van de gemeente. Het geeft een eerste doorkijk naar de meerjarenbegroting 2026 – 2029 en bevat de eerste bijstellingen van de begroting 2025 op basis van actuele inzichten. De Voorjaarsnota toont daarmee hoe het college de financiële ruimte benut, welke beleidskeuzes voorliggen en hoe incidentele en structurele middelen worden ingezet.

Voor u betekent dit dat u tijdens de bespreking:
- toetst of de plannen en middelen realistisch en wenselijk zijn (structureel en reëel begrotingsevenwicht op langere termijn);
- signaleert waar bijstelling of sturing nodig is;
- richting geeft aan de begrotingsvoorbereiding via moties of amendementen.

Voorgeschiedenis:
De begroting 2025 is besproken en vastgesteld tijdens de raadsvergaderingen van 7 en 9 november 2024. In de concept-Voorjaarsnota 2025 staan de plannen voor de jaren 2026 t/m 2029 op hoofdlijnen. Daarnaast bevat dit document de eerste herziening van het lopende jaar; 2025. Deze financiële bijstellingen geven u een eerste beeld in de realisatie binnen de kaders van de vastgestelde begroting. Opvallende zaken hierin zullen worden benoemd in deze annotatie.

Te bespreken stukken:
- Raadsvoorstel over vaststelling van de concept-Voorjaarsnota 2025 en 1e Herziening 2025

Daarbij te betrekken:
- Collegebrief over Aanvulling pilot Parkeren – concept-Voorjaarsnota 2025 (25bb004392)
- Collegebrief over Proces Gemeenschappelijke Regelingen 2025 (25bb003168)
- Raadsvoorstel over Vaststelling wijkplannen, onderdeel jaaractieplannen 2025 (25bb004927)

Mogelijke aandachtspunten:

Algemeen
De Voorjaarsnota is een instrument conform artikel 3 van de financiële verordening en is het moment om invloed uit te oefenen op de keuzes voor de komende jaren. Wat willen we bereiken, wat gaan we daar voor doen en wat gaat het kosten zijn op hoofdlijnen de te beantwoorden vragen. In het raadsvoorstel worden onder punt 8 een aantal investeringen voorgesteld. Het verdient de aanbeveling om dit overzicht naast 24bb004897 (VJN2024) naast elkaar te leggen. De pilot parkeren is in de eerste dagen van publicatie een aantal keer gewijzigd, in brief 25bb004392 wordt dit toegelicht, de brief is daarmee aanvullend op het raadsvoorstel en de website.

Op de pagina Grondslagen kunt u teruglezen welke basis voor het opstellen van de begroting (citaat) is gebruikt. Dit is dus exclusief de meicirculaire gemeentefonds 2025.
Op de Balans kunt u in één oogopslag de ontwikkelingen zien per balanspost zoals de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer en de voorraden.

- Structureel exploitatiesaldo: Het structureel exploitatiesaldo betreft het verschil tussen de structurele lasten en de structurele baten. Indien de begroting niet structureel in evenwicht is, kan de Provincie Zuid-Holland de gemeente onder verscherpt toezicht plaatsen. De ontwikkeling in de omvang van de baten en de lasten in de tijd is hierin belangrijk. U kunt dit ook zien in het overzicht van baten en lasten.
Goede vagen in dit kader: Is het structureel exploitatiesaldo meerjarig in evenwicht? Worden structurele lasten gedekt door structurele inkomsten?
Bij de begroting was dit voor het jaar 2025 begroot op -1,8%, nu bij de tweede herziening staat dit op -1,0%. Meerjarig is een lichte verbetering waarneembaar.

- Reserves: Bij de Algemene Reserve ziet u een onttrekking om het tekort te dekken; klik hiervoor op het wolkje aan het einde van de regel.
Bestemmingsreserves hebben een door de raad vastgesteld doel, u kunt dit doel inzien door op het tekstwolkje te klikken in deze tabel. In het raadsvoorstel 25bb004358 onder besluitpunt 5 ziet u een voorgestelde wijziging van het doel of de einddatum van een aantal bestemmingsreserves.
Goede vragen in dit kader: Worden incidentele middelen gebruikt voor structurele uitgaven? Is er sprake van tijdelijke leningen uit reserves (zoals Eneco-middelen)? Wordt afgeweken van eerder vastgestelde kaders?

- Bijstelling t.o.v. begroting 2025: In het overzicht belangrijkste bijstellingen ziet u de voorgestelde bezuinigingen en intensiveringen.. Daarnaast is er het overzicht met bijstellingen per programma. In deze tabel is een bedrag negatief (met "-" teken) als het per saldo gaat om hogere lasten of lagere baten. Het bedrag is positief als het per saldo gaat om lagere lasten of hogere baten.
Het verdient aanbeveling om bij de voor u relevante onderwerpen de bijstellingen te bekijken op de tab "Financiën" per programma, hier worden ook de toelichtingen gegeven. Alle *"Ramingsbijstellingen vermijdbaar"* zijn te beïnvloeden middels een amendement.

Per programma kunt u op de tegel financiën het overzicht van baten en lasten zien. Door op de knop "vergelijk saldo" onder deze tabel te klikken ziet u de ontwikkeling vanuit de afgelopen periode tot nu. De tekstuele toelichting vindt u onder de tabellen.
Welke financiële en beleidsmatige wijzigingen worden voorgesteld? Zijn dit noodzakelijke correcties of beleidskeuzes? Zitten er opvallende bezuinigingen in?

- Weerstandsvermogen en risico's: *Hoe ontwikkelt het weerstandsvermogen zich?*
Het weerstandvermogen heeft zich positief ontwikkeld en zit net onder de norm van 1. De hier aan ten grondslag liggende risico inschatting is van groot belang, zie hiervoor de tabel onder risico's.

Door op de pull-down aan het einde van de regel te klikken krijgt u een uitleg over de inschatting van het betreffende risico.

- EMU-saldo en netto schuldquote: Deze tabel geeft snel inzicht in het exploitatiesaldo en een aantal mutaties op de balans. Hierin is een verslechtering te zien ten opzicht van de begroting, dit is naast een aantal andere parameters te zien in de tabel "Ontwikkeling financiële kengetallen", waarbij de meeste parameters zich positief ontwikkelen.

Het regulier exploitatiesaldo maakt de grootte van de toevoegingen en de onttrekkingen aan de reserves zichtbaar. Het geeft inzicht in de structurele onttrekkingen van reserves en het verloop daarvan in de jaren. De betrouwbaarheid van het langjarig regulier exploitatiesaldo valt of staat met de nauwkeurigheid van de meerjarige begrotingen per programma (voorspellend vermogen).

- Voortgang beleidsdoelen: *Worden doelen uit het coalitieakkoord of eerdere begroting bijgesteld? Is zichtbaar of en hoe deze doelen binnen budget gehaald worden?*

- Transparantie en toegankelijkheid**:** *Worden verschillen tussen begroting en realisatie/bijstelling voldoende uitgelegd? Is met behulp van de interactieve tabellen mogelijk om snel de ontwikkeling per programma te volgen?*

Programma's MHEK
Voor de commissie MHEK zijn met name onderstaande programma relevant. Per programma worden enkele aandachtpunten belicht.

Programma Economische ontwikkeling
Op pag. 102 van de concept-voorjaarsnota worden de financiële bijstellingen binnen dit programma toegelicht.

Er wordt bezuinigd op onder meer de volgende posten:

- Vacaturemanagement en economisch onderzoek: De financiële opgave voor het programma Economische ontwikkeling wordt incidenteel vervuld voor € 1,1 mln (€ 550.000 in 2025 en 2026) door de strategische inzet van vacaturemanagement en minder economisch onderzoek.

Het college maakt budget vrij voor onder meer:

- Warenmarkten: De intrekking van de kostendekkendheidsopgave Warenmarkten, waartoe reeds is besloten bij de voorjaarsnota 2024
- Circulaire economie: In 2025 wordt voor het programma Circulaire economie voor het project Bluecity (€ 40.000) uit de bestemmingsreserve beschikbaar gesteld.
- Rotterdam Partners: Subsidie aan Rotterdam Partners van € 300.000 subsidie voor ondersteuning bij internationale bestuurlijke handelsmissies.

Programma Energietransitie
Op pag. 114 van de concept-voorjaarsnota worden de financiële bijstellingen binnen dit programma toegelicht.

In 2025 wordt van de bestemmingsreserve Autoluw fonds € 1,5 mln ingezet voor het programma energietransitie. Projecten onder dit programma zijn Gezonde wijken door gezond reizen (€ 1,1 mln) en Werkgeversaanpak klimaat (€ 0,4 mln).

De verdeling van het Duurzaamheidstransitiebudget is geactualiseerd voor de begroting 2025. De belangrijkste mutaties zijn het opvoeren van een begroting voor de projecten 'Toekomstbestendig MKB: Duurzaam ondernemen' en 'Subsidieregeling duurzaam bouwen'. Voor deze bestaande projecten zijn in de 5e, en laatste, DTB-ronde extra budget toegekend. Daarnaast is in deze 5e ronde nog geld toegekend aan twee nieuwe projecten namelijk 'Ledverlichting sportvelden' en 'Duurzame bereikbaarheid Haven'.

Programma Stedelijke ontwikkeling (doel: Goede groei en verbinding)
Op pag. 158 van de concept-voorjaarsnota worden de financiële bijstellingen binnen dit programma toegelicht.

Er wordt bezuinigd op onder meer de volgende posten:

- Exploitatie P+R terreinen: Door vertraagde oplevering van de P+R terreinen Meijersplein en Kralingse Zoom vallen de gereserveerde exploitatiebudgetten voor de jaren 2025 en 2026 incidenteel vrij.
- Novex haven: Er wordt ongeveer 10% minder budget ingezet op de uitvoeringsagenda Novex haven, € 100.000 in 2025.

Het college maakt budget vrij voor onder meer:

- Gratis OV: de kosten voor gratis OV vallen hoger uit doordat de prijzen van de gratis OV-producten stijgen en steeds meer gratis OV wordt afgenomen, vooral doordat meer kinderen hier gebruik van maken. In 2025 worden de hogere lasten gedekt door een eenmalige vrijval vanuit het Autoluw fonds en voor 2026 vanuit de algemene middelen.
- Luchtkwaliteit: er € 1,0 mln. bestemd voor de voorbereiding van een in 2027 op te starten programma voor het verbeteren van de luchtkwaliteit naar aanleiding van de EU-richtlijn.
- Fietsenstalling Prins Alexander: de uitbreiding van de fietsenstalling wordt gerealiseerd in samenwerking met ProRail en de MRDH.
- Investeringen P+R terreinen: Voor de uitbreiding van de P+R terreinen Kralingse Zoom en Meijersplein worden de investeringen opgehoogd.
- Parkeren pilot uitbreiding zondagsregeling: In 2026 wordt een pilot uitgevoerd waarbij de zondagsregeling voor parkeren wordt uitgebreid met 8 dagen. Zie ook: [25bb004392] Collegebrief over Aanvulling pilot Parkeren – Voorjaarsnota 2025.

Het financieel overzicht bevat ook een toelichting op de mutaties van (onder meer) de bestemmingsreserves Duurzaamheidstransitiebudget, Autoluwfonds en de Rotterdamse Investeringsmotor.

Financiële consequenties
Zie bovenstaand.

Inspreekmoment
Op woensdag 25 juni 2025 is het inspreekmoment voor burgers, instellingen en wijkraden over de concept-Voorjaarsnota 2025 in de Suze Groenewegzaal. Deadline voor het aanmelden voor het inspreekoment is uiterlijk zondag 22 juni 2025.

Technische vragen en toezeggingen
De technische vragen worden op vrijdag 27 juni 2025 voor 12.00 uur beantwoord.
Het college reageert in één integrale brief op nog openstaande vragen en toezeggingen die betrekking hebben op de concept-Voorjaarsnota 2024. Deze brief wordt op woensdag 9 juli 2025 voor 16.00 uur verstuurd.

Het gehele behandelproces is op de themapagina terug te lezen.

Overige relevante informatie
Geen bijzonderheden.

Werkwijze met betrekking tot moties en amendementen:
Een amendement is een wijziging van het ontwerpbesluit. Waarbij het idee is dat het ontwerpbesluit dusdanig geamendeerd wordt zodat de strekking helder is en daarbij ook de relevante tabellen de programma's worden gewijzigd. Het aanpassen van het raadsbesluit wordt daarna zo snel mogelijk vormgegeven. Zie hiervoor de formats in de bijlage. Wilt u vooraf technisch advies inwinnen over een amendement of een motie, dan kunt u daartoe contact opnemen met de betreffende commissiegriffier. De commissiegriffiers zijn u hierbij graag van dienst.

Raadsbehandeling
Op dinsdag 15 juli 2025 vindt de raadsbehandeling plaats. De intentie is om de behandeling van de concept-Voorjaarsnota op 1 dag te laten plaatsvinden. De stemmingen over de moties en amendementen en de raadsvoorstellen zullen naar verwachting plaatsvinden op donderdag 17 juli 2025.

Bijlage 1 Format moties en amendementen met een financiële wijziging op het ontwerpbesluit in de P&C-cyclus

Ter voorbereiding op de concept-Voorjaarsnota treft u onderstaand technische informatie over financiële moties en amendementen en hoe u deze vorm moet geven. Zoals weergegeven in de artikelen 44 en 47 van Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad 2025.
De commissiegriffiers zijn u graag van dienst bij het technisch adviseren over moties en amendementen. Als u hiervan gebruik wilt maken, dan is het verzoek om daar tijdig contact over op te nemen met de commissiegriffier.
Na de beraadslagingen wordt eerst over amendementen en daarna over moties gestemd. De stemvolgorde van de amendementen en de moties wordt bepaald op basis van volgorde van het moment van indienen en verstrekkendheid: bij twee moties/amendementen van gelijke strekking wordt er eerst gestemd over de meest verstrekkende motie/amendement.

Algemeen

- Amendementen dienen voor (balans neutrale) overhevelingen tussen programma's en wijzigen het ontwerpbesluit.
- Financiële moties betreffen één programma.
- Moties kunnen ook niet financieel zijn (bv verzoek om een plan/onderzoek in een bepaalde richting).
- Een motie betreft niet een concreet besluit en heeft geen directe juridische betekenis maar wel een politieke betekenis.

Technische vereisten amendement

- Noem de programma's en de bedragen. Geef hierbij aan hoe groot de verhoging (baten of lasten, niet beide) en verlaging van de (lasten of baten, niet beide) moet zijn.
- Een amendement dient dekkend te zijn (+ en – even groot).
- De dekking dient met deze wijziging in het alleen voorliggende ontwerpbesluit uitvoerbaar te zijn.

Technische vereisten financiële moties

- Geef concreet aan binnen welk programma, product of activiteit het budget dient te worden verhoogd en waar het budget precies binnen ditzelfde programma dient te worden verlaagd (de dekking). Met concrete bedragen.
- Dit dient dekkend te zijn.
- De dekking dient uitvoerbaar te zijn.

FORMAT AMENDEMENT

Ieder raadslid heeft het wettelijke recht om een amendement in te dienen, werkwijze conform artikel 47 van het reglement van orde van de gemeenteraad van Rotterdam 2025. Een amendement is een voorstel tot wijziging van een ontwerpverordening of ontwerpbesluit, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen.

Raadsvergadering d.d.:	
Onderwerp/Agendapunt:	
Besluit de voorjaarsnota als volgt te wijzigen:	**<u>Technische vereisten financieel amendement</u>** • Noem de programma's en de bedragen. Geef hierbij aan hoe groot de verhoging (baten of lasten, niet beide) en verlaging van de (lasten of baten, niet beide) moet zijn. • Een amendement dient dekkend te zijn (+ en – even groot). • De dekking dient met deze wijziging in het alleen voorliggende ontwerpbesluit uitvoerbaar te zijn.
Toelichting:	
Ondertekening en naam: (art 47 RvO: één naam is verplicht)	

FORMAT (FINANCIELE) MOTIE

Ieder raadslid heeft het wettelijke recht om moties in te dienen, werkwijze conform artikel 44 van het reglement van orde van de gemeenteraad van Rotterdam 2025. Een motie is een korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waarmee een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken. Wijze van indienen van een motie: Een motie moet ter vergadering, om in behandeling genomen te kunnen worden, schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend na een duiding in de vergadering.

Raadsvergadering d.d.:	
Onderwerp/Agendapunt	
De gemeenteraad van Rotterdam, gehoord de beraadslaging, - overwegende - van oordeel dat* - van mening dat* * Keuze maken	
De gemeenteraad: - verzoekt het college van b&w* - roept het college van b&w op* - dringt aan* - spreekt uit* - nodigt uit* - constateert* en gaat over tot de orde van de dag. * Keuze maken	**<u>Technische vereisten financiële moties</u>** • Geef concreet aan binnen welk programma, product of activiteit het budget dient te worden verhoogd en waar het budget precies binnen ditzelfde programma dient te worden verlaagd (de dekking). Met concrete bedragen. • Dit dient dekkend te zijn. • De dekking dient uitvoerbaar te zijn.
Ondertekening en naam: (art 44 RvO: één naam is verplicht)	